

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА**  
**до проєкту Закону України «Про внесення до деяких законів України змін**  
**щодо удосконалення здійснення державного нагляду (контролю) у сфері**  
**комунальних послуг»**

**1. Мета**

Метою прийняття проєкту Закону України «Про внесення до деяких законів України змін щодо удосконалення здійснення державного нагляду (контролю) у сфері комунальних послуг» (далі – проєкт акта) є врегулювання на законодавчому рівні правового механізму щодо здійснення державного нагляду (контролю) у сфері комерційного обліку комунальних послуг шляхом надання таких повноважень центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах метрологічного нагляду та державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, а також врегулювання правового механізму державного нагляду (контролю) у сфері надання соціальних послуг та соціальної підтримки.

**2. Обґрунтування необхідності прийняття акта**

Проєкт акта розроблено за власною ініціативою Міністерства з відновлення, інфраструктури та транспорту України з урахуванням листів Мінекономіки від 20.05.2023 № 3632-06/23301-03 та Держпродспоживслужби від 08.05.2024 № 15.1.2-3/9693 в яких зазначалося, що на їх адреси надходять чисельні скарги та звернення громадян щодо якості надання комунальних послуг, зокрема стосовно порушення вимог Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» (далі – Закон про облік).

Статтею 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) визначає Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про контроль).

Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону про контроль виключно законами встановлюються, зокрема органи, уповноважені здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, види господарської діяльності, а також способи та форми здійснення заходів державного нагляду (контролю).

Згідно з частиною сьомою статті 7 Закону про контроль, на підставі акта, складеного за результатами здійснення заходу державного нагляду (контролю),



ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Калашник Микола Володимирович  
Сертифікат 04AF212836405D9904000000856D3E001312F400  
Дійсний з 20.07.2026 0:00:00 по 19.07.2028 23:59:59

Міністерство з відновлення,  
інфраструктури та транспорту України



1089/25/63-26 від 04.08.2026

в ході якого виявлено порушення вимог законодавства, орган державного нагляду (контролю) протягом п'яти робочих днів з дня завершення здійснення заходу складає припис, розпорядження, інший розпорядчий документ щодо усунення порушень, виявлених під час здійснення заходу.

Розпорядження або інший розпорядчий документ органу державного нагляду (контролю) – обов'язкове для виконання письмове рішення органу державного нагляду (контролю) щодо усунення виявлених порушень у визначені строки.

Розпорядження видається та підписується керівником органу державного нагляду (контролю) (головою державного колегіального органу) або його заступником (членом державного колегіального органу).

Розпорядження може передбачати застосування до суб'єкта господарювання санкцій, передбачених законом (частина дев'ята статті 7 Закону про контроль).

Таким чином, передумовою для застосування санкцій до суб'єкта господарювання за допущені порушення вимог законодавства відповідно до Закону про контроль є проведення органом контролю перевірки відносно цього суб'єкта та складання відповідного акта.

Також, згідно з частиною першою статті 16 Закону про облік підставою для розгляду справи про правопорушення у сфері комерційного обліку комунальних послуг є, зокрема, акт перевірки.

Разом з тим, Законом про облік не уповноважено центральний орган виконавчої влади, що реалізує політику у сферах метрологічного нагляду та державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів – Держпродспожислужбу на проведення перевірок у сфері дії цього Закону щодо комерційного обліку комунальних послуг; розподілу між споживачами обсягу спожитих комунальних послуг; встановлення, обслуговування, заміни вузлів обліку/приладів - розподільовачів теплової енергії; формування та надання споживачам рахунків на оплату комунальних послуг; забезпечення споживачів обліковою інформацією.

Таким чином, відсутній правовий механізм здійснення державного нагляду (контролю) у сфері комерційного обліку комунальних послуг, що об'єктивно сприяє зростанню порушень у цій сфері та, як наслідок, відповідних скарг громадян.

Тож, на рівні закону мають бути визначені повноваження відповідного органу державного нагляду (контролю) щодо здійснення державного нагляду (контролю) у сфері забезпечення комерційного, у тому числі розподільного, обліку послуг з постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, а також особливості здійснення державного контролю у зазначеній сфері.

Законом України від 22.05.2024 № 3728-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо вирішення нагальних питань у сфері охорони здоров'я та соціальній сфері» внесено зміни до Закону України «Про соціальні послуги»,



ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Калашник Микола Володимирович  
Сертифікат 04AF212836405D9904000000856D3E001312F400  
Дійсний з 20.07.2026 0:00:00 по 19.07.2028 23:59:59

Міністерство з відновлення,  
інфраструктури та транспорту України



1089/25/63-26 від 04.08.2026

зокрема, доповнено перелік уповноважених органів системи надання соціальних послуг центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальних послуг і соціальної підтримки. Також визначено, що до повноважень цього центрального органу виконавчої влади, належать здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства щодо реалізації права на соціальні послуги, забезпечення якості їх надання, соціальну підтримку та інші повноваження, визначені Кабінетом Міністрів України.

Водночас на сьогодні відсутнє законодавче регулювання правового механізму державного нагляду (контролю) у сфері надання соціальних послуг та соціальної підтримки надавачами соціальних послуг, які є суб'єктами господарювання. Таким чином, з метою забезпечення діяльності центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальних послуг і соціальної підтримки виникла потреба у внесенні змін до Закону про контроль.

Ураховуючи викладене, Мінрозвитку розроблені відповідні зміни до законів України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» та «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» з метою встановлення правового механізму для здійснення державного нагляду (контролю) у сфері комерційного обліку комунальних та соціальних послуг.

Кабінетом Міністрів України законопроект внесено до Верховної Ради України та зареєстровано 15.08.2025 за № 13643.

16 липня 2026 року проєкт акта відкликано у зв'язку із зміною складу Уряду.

У зв'язку із цим, законопроект повторно вноситься на розгляд Кабінету Міністрів України.

### 3. Основні положення проєкту акта

Проектом акта передбачено внесення змін до статті 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» в частині повернення під дію цього Закону сферу комунальних послуг, а також до статей 12, 13, 14, 15 та 16 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» в частині надання повноважень здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері комерційного обліку комунальних послуг центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах метрологічного нагляду та державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, а також затверджувати форму акта перевірки. Також проєктом акта передбачено внесення змін до статті 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» в частині поширення дії



ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Калашник Микола Володимирович  
Сертифікат 04AF212836405D9904000000856D3E001312F400  
Дійсний з 20.07.2026 0:00:00 по 19.07.2028 23:59:59

Міністерство з відновлення,  
інфраструктури та транспорту України



1089/25/63-26 від 04.08.2026

цього Закону України на відносини у сфері надання соціальних послуг, забезпечення їх якості, соціальну підтримку.

#### 4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють Закони України: «Про питну воду та питне водопостачання», «Про водовідведення стічних вод», «Про теплопостачання», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», «Про житлово-комунальні послуги», «Про соціальні послуги».

#### 5. Фінансово-економічне обґрунтування

Проект акта не потребуватиме фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

У результаті запровадження механізму здійснення державного нагляду (контролю) у сфері комерційного обліку комунальних послуг та надання соціальних послуг суми штрафів за порушення законодавства, норм, нормативів і правил у сфері комерційного обліку комунальних послуг будуть перераховуватись до Державного бюджету України, що стане джерелом додаткових надходжень для покриття збільшення видатків державного бюджету.

#### 6. Позиція заінтересованих сторін

З метою оприлюднення проект акта 09 липня 2024 року розміщено на офіційному вебсайті Мінрозвитку за посиланням: <https://mininfra.gov.ua/news/35767-povidomlennia-pro-opriliudnennia-projektu-zakonu-ukrayini>. Зауважень та пропозицій до нього не надходило.

Проект акта стосується питань функціонування місцевого самоврядування. Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» погодила проект акта без зауважень.

Проект акта стосується прав соціально-трудової сфери. Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні повідомив про відсутність зауважень до проекту акта.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не надсилався на розгляд Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

#### 7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;



ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Калашник Микола Володимирович  
Сертифікат 04AF212836405D9904000000856D3E001312F400  
Дійсний з 20.07.2026 0:00:00 по 19.07.2028 23:59:59

Міністерство з відновлення,  
інфраструктури та транспорту України



1089/25/63-26 від 04.08.2026

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;  
містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень,  
пов'язаних з корупцією;  
створюють підстави для дискримінації.  
Громадська антикорупційна, антидискримінаційна та гендерно-правова  
експертизи не проводились.

## 8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта дозволить врегулювати питання щодо здійснення  
державного нагляду (контролю) у сфері комерційного обліку комунальних  
послуг шляхом надання таких повноважень центральному органу виконавчої  
влади, що реалізує державну політику у сферах метрологічного нагляду та  
державного контролю за додержанням законодавства про захист прав  
споживачів, а також питання державного нагляду (контролю) у сфері надання  
соціальних послуг та соціальної підтримки.

Інформація про вплив реалізації акта на інтереси заінтересованих сторін  
додається.

Міністр з відновлення, інфраструктури  
та транспорту України

Микола КАЛАШНИК

\_\_\_\_\_ 2026 р.



ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Калашник Микола Володимирович  
Сертифікат 04AF212836405D9904000000856D3E001312F400  
Дійсний з 20.07.2026 0:00:00 по 19.07.2028 23:59:59

Міністерство з відновлення,  
інфраструктури та транспорту України



1089/25/63-26 від 04.08.2026